

4.6 Barne- og ungdomsvern (VO nr. 50)

4.6.1 Innledning

Virksomhetsområdet omfatter barneverntjenestens administrasjon, barneverntiltak i familien, barneverntiltak utenfor familien, botiltak for enslige mindreårige flyktninger og ungdomskontakt.

Hovedmål:

Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår.

4.6.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.6.2.1 Personalressurser (årsverk)

	31.12.2014	Budsjett 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018	Forslag 2019
Årsverk samlet	54,95	56,95	57,45	57,45	57,45	57,45

Barneverntjenesten ble i 2015 styrket med en 50 % stilling fra den statlige øremerkede tilskuddsordningen til barnevernet. Stillingen ble opprettet i 1. tertialrapport.

Tabell 4.6.2.2 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018	Forslag 2019
Driftsutgifter	95 603	76 434	86 379	81 979	81 979	81 979
Driftsinntekter	39 642	17 950	18 426	18 426	18 426	18 426
Netto driftsutgifter	55 961	58 484	67 953	63 553	63 553	63 553
Investeringsutgifter	0	0	0	0	0	0
Investeringsinntekt	0	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	0	0	0	0	0	0

4.6.3 Behovsvurderinger

Barne- og ungdomsvern arbeider med å gjennomføre tiltakene beskrevet i barnevernplanen. Antall barn i tiltak utenfor hjemmet (beredskapshjem, fosterhjem og ungdomshjem) har økt. Barn som lever med omsorgssvikt blir flyttet fra hjemmet tidligere og får flere år i tiltak. Barnevernet i Ringsaker har høyere andel barn med undersøkelse enn nabokommunene. Flere undersøkelser fører til barneverntiltak, men en lavere andel av barn med tiltak plasseres utenfor hjemmet. Omsorgsutgifter til barn som bor i tiltak utenfor hjemmet øker som følge av økte satser. Enheten er i 2015 styrket med 3 mill. kroner til fosterhjems- og institusjonstiltak og styrkes i 2016 med ytterligere 2 mill. kroner.

Det er en utfordring å utvikle gode tiltak med potensial til å skape en varig bedring i situasjonen til barna/ungdommene. Barneverntjenesten har utviklet et eget tiltaksteam og har kompetanse innenfor et bredt repertoar av anerkjente metodiske hjelpetiltak. Ungdomskontakten har utviklet tiltak rettet mot ungdom og ungdomsfamilier, mens boligtiltak for enslige mindreårige flyktninger med asyl (BEMA) fokuserer på å gi ungdommene gode forutsetninger til å få seg en utdanning og til å kunne forsørge seg selv.

Barne- og ungdomsvern har et akkumulert merforbruk fra 2014 på 12,987 mill. kroner. I tråd med vedtaket i 1. tertialrapport 2015, jf. k.sak 41/2015, innarbeides inndekning av 4,4 mill. kroner i budsjett 2016 gjennom en engangsbevilgning. Resterende del av akkumulert merforbruk fra 2014 på 8,587 mill. kroner dekkes i 2. tertialrapport 2015 ved bruk av disposisjonsfond.

Barneverntjenesten

Etter mange år med stigende meldingstall, har antallet meldinger til barneverntjenesten flatet ut.

Tabell 4.6.3.1 Barneverntjenesten i Ringsaker, antall barn meldt i løpet av året

	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2012	2013	2014	Pr. 31.8.15
Antall barn meldt	127	157	152	177	260	342	377	409	339	241

Av tabell 4.6.3.2 framgår det at andel undersøkelser med fristbrudd ble redusert til 3 % i 2014, med en mindre økning i 2015. Nedgang i meldingstall og økte stillingsressurser har redusert antall fristbrudd. For 2. kvartal 2015 ble 50 % av undersøkelsene avsluttet med tiltak. For landet var tilsvarende tall 44,3 % ifølge KOSTRA.

Tabell 4.6.3.2 Overskridelse av undersøkelsesfrister og henleggelse

	Antall avsluttede meldinger og undersøkelser		Fristbrudd %		Henleggelse %	
	Ringsaker	Hedmark	Ringsaker	Hedmark	Ringsaker	Hedmark
2010, hele året	296	1 462	42,5	24,5	56,0	69,0
2011, hele året	349	1 806	16,0	20,0	62,0	61,0
2012, hele året	335	1 864	3,0	9,0	50,0	60,0
2013, hele året	457	2 021	31,5	22,5	65,0	65,0
2014, hele året	349	2 108	3,0	8,5	49,0	62,0
2015, 1. kvartal	84	546	3,5	7,5	62,0	65,5
2015, 2. kvartal	108	560	4,5	7,0	50,0	62,0

Tabell 4.6.3.3 viser antall barn med tiltak pr. 31.12 hvert år, samt pr. 30.6.2015. Både antall barn med tiltak utenfor hjemmet og antallet barn med hjelpetiltak i hjemmet har økt de siste årene, men har nå flatet ut noe. Økning av antall barn som mottar hjelpetiltak er i samsvar med barnevernplanens mål om å utvikle en bredere tiltaksvifte som kan sikre adekvat hjelp til barn og familier som har behov for barneverntiltak.

Tabell 4.6.3.3 Barn med tiltak fra barneverntjenesten pr. 31.12.

Antall barn med tiltak pr. 31.12	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Pr. 30.6.2015
Barn plassert i fosterhjem/institusjon	58	66	71	76	87	92	93
Foreldre- og barn-plasseringer	0	1	0	3	2	1	0
Barn med hjelpetiltak i hjemmet	111	99	124	158	131	174	170
Sum antall barn med tiltak	169	166	195	234	220	267	263

Prognose for antall barn plassert i fosterhjem, beredskapshjem eller institusjon pr. 1.1.2016 er 98 inkludert foreldre- og barneplassing.

Tabell 4.6.3.4 viser ressursbruk, antall barn i tiltak og produktivitet, sammenlignet med landsgjennomsnitt og nabokommuner.

Tabell 4.6.3.4 Ressursutnyttelse, dekningsgrad og produktivitet – KOSTRA 2014

	Ringsaker	Landet*	Gruppe 13	Hamar	Stange	Gjøvik
Netto driftsutgifter pr. innbygger 0 - 17 år	8 349	7 979	7 326	9 246	7 849	8 333
Barn 0-17 år m/ barnevernundersøkelse, %	5,1	4,2	-	4,0	3,8	3,8
Barn/unge m/barneverntiltak 0-17 år, %	5,7	4,7	-	4,8	4,2	5,1
Barn 0-17 år med tiltak utenfor hjemmet, %	1,7	1,7	-	2,0	1,7	2,4
Fagstillinger pr. 1000 barn 0-17 år	3,7	4,0	4,0	4,2	3,8	3,0
Barn m/undersøkelse eller tiltak pr. årsverk	19,1	16,4	-	16,2	15,4	22,4

*) uten Oslo

Ringsaker har tidligere ligget under landsgjennomsnittet i netto driftsutgifter til barnevern. Utgiftene som i 2013 lå på landsgjennomsnitt, steg i 2014 til over landsgjennomsnitt. Barneverntjenesten i Ringsaker ligger under landsgjennomsnitt når det gjelder fagstillinger. Hver barnevernkonulent har flere barn å følge opp enn gjennomsnittet av norske kommuner.

Bosettingstiltak for enslige mindreårige – «BEMA»

Ringsaker har to botiltak for åtte enslige mindreårige som har kommet alene til landet som asylsøkere.

Staten ved Bufetat refunderer 80 % av utgiftene som overstiger kommunens egenandel pr. barn. En del utgifter er imidlertid ikke refusjonsberettiget. Refusjonskriteriene ble ytterligere innstrammet i nytt rundskriv med virkning fra 1.4.2015. I budsjett for Ringsaker 2016 medfører innstrammingen en reduksjon i refusjonsinntekter på kr 559.000 som kommunen må dekke. Som følge av dette styrkes rammen til BEMA med kr 559.000. Rammen til BEMA måtte også styrkes i 2014 og 2015 som følge av at Staten gikk over fra å refundere 100 % til 80 % av utgiftene som overstiger kommunens egenandel pr. barn. Rammen ble i 2015 styrket med 1,3 mill. kroner og i 2014 med 1,4 mill. kroner.

Familiens hus

Familiens hus er arena for tidlig innsats og utvikling av foreldrestøttende tiltak. Ringsaker har inngått avtale med Atferdssenteret/Bufetat om tiltak innenfor «Tidlig innsats barn i risiko» (TIBIR). På grunn av barneverntjenestens økende saksmengde ble det besluttet å legge lavterskelstillingene inn i barneverntjenestens tiltaksteam. Barneverntjenesten deltar i samarbeidet i Familiens hus, og bidrar blant annet med ledere til foreldrekurs, foreldrerådgivere og samspillsveiledere innenfor forskjellige metoder («De utrolige årene», «TIBIR-rådgivning», «Parental Management Training», «Circle of Security» og «ICDP»). Det tverrfaglige samarbeidet gjennom Familiens hus bidrar til utvikling av en bredere tiltaksvifte i tråd med barnevernplanens intensjoner.

Sommeren 2015 ble Familiens hus ved barneverntjenesten innvilget prosjektmidler fra Helsekontoret tilsvarende en 100 % stilling til å øke omfanget av foreldrekurs i metodene «De utrolige årene» og «ICDP». En medarbeider benyttes delvis til å videreutvikle den satsingen kommunen allerede har startet. Midlene kan søkes overført til neste år og går til fratrukk på neste års søknad.

Ungdomskontakten (UK) og Tidlig intervensjon ungdom og rus (TIUR)

Ungdomskontakten er et lavterskeltilbud for ungdom i alderen 13-23 år hvor det fokuseres på forebyggende psykososialt arbeid. UK tilbyr individuell oppfølging, gruppetiltak og familieveiledning i tillegg til åpne aktiviteter som kan benyttes av alle. Aktuell problematikk kan være lettere angst og depresjon, belastninger i hjemmet og relasjonsproblemer overfor jevnaldrende. I alt er 104 unge registrert med individuell oppfølging i UK fra januar til september 2015, mens 43 er registrert med tiltak i gruppe.

I tillegg har UK to spesialfunksjoner. Det arbeides med tidlig innsats mot rus blant ungdom, generelt og med individuelle tiltak overfor enkeltungdommer. Tiltaket kalles «Tidlig intervensjon unge og rus» (TIUR) og er et tverrfaglig tiltak i Ringsaker kommune. I perioden januar – august har 33 ungdommer fått individuell oppfølging gjennom TIUR.

Tabell 4.6.3.5 Aktivitet ungdomskontakten 2011 - 2014 samt januar - august 2015

Type tiltak	2011	2012	2013	2014	2015, jan.-aug.
Antall ungdom m/individuell oppfølging	68	102	121	140	104
Antall ungdom med familiesamarbeid	29	46	63	90	74
Antall ungdom i lukkede gruppetiltak *)	63	70	77	42	43
Antall registrerte besøk i trefftid	586	883	1 118	986	481
Individuelle oppfølginger gjennom «TIUR»	-	28	49	46	33
«Los-prosjekt», oppfølging skolefravær	-	-	-	4	13

*) Jentegrupper, SMART, fritidsgrupper for ungdom i ungdomsskolealder, aktivitetsgruppe, hobbygruppe og torsdagsgruppe (TIUR-tiltak) og skilsmissegruppe drevet sammen med helsesøster.

Ungdomskontakten i Ringsaker er innvilget statlige midler til en 100 % stilling som prosjektmedarbeider fra «Tilskuddsordningen til oppfølging- og los-funksjoner». Målgruppen er

ungdom i alderen 14 – 23 år som har falt fra, eller med risiko for å falle ut fra skole og arbeidsliv. Det er opprettet tverrfaglig styringsgruppe for prosjektet. Fra januar til september 2015 er 13 elever i ungdomsskolen fulgt opp individuelt og med familieveiledning. Disse hadde fra 10 – 100 % skolefravær før tiltak ble satt inn. Tiltaket planlegges videreført til 30.6.2017 med statlige midler.

4.6.4 Resultatmål - styringskort

Fokusområder og indikatorer	Målemetode/kilde	Mål
Brukere		
Tjenester tilpasset brukernes behov		
Brukernes tilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelse	4,5
Kvaliteten på tjenestene	Brukerundersøkelse	4,5
God dialog med brukerne		
Brukernes tilfredshet samarbeid medvirkning	Brukerundersøkelse	4,5
Brukernes tilfredshet med informasjon	Brukerundersøkelse	4,5
Medarbeidere		
Engasjerte og kompetente medarbeidere		
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	Brukerundersøkelse	4,5
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	Medarbeiderundersøkelse	4,5
Godt arbeidsmiljø		
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	Medarbeiderundersøkelse	4,5
Sykefravær	Visma HRM (Ansatt)	8,9 %
Organisasjon		
Læring og fornyelse		
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	Medarbeiderundersøkelse	4,5
God ledelse		
Gjennomførte medarbeidersamtaler	Medarbeiderundersøkelse	Ja
Ansattes tilfredshet med ledelsen	Medarbeiderundersøkelse	4,5
Økonomi		
God økonomistyring		
Avvik i % hittil i år, regnskap ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +
Avvik i %, årsprognose ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +

4.6.5 Standardendringer og nye driftstiltak

Økte satser egenandel fosterhjem, besøkshjem, institusjon

Barnevernets ramme er styrket med 1,170 mill. kroner i 2016, for kompensasjon for økte satser for godtgjørelse til besøkshjem og fosterhjem og økt kommunal egenandel ved institusjonsopphold.

Styrking ramme fosterhjem/barneverninstitusjon

Barnevernets ramme er styrket med 2 mill. kroner i 2016, til utgifter til økt antall barn i tiltak utenfor hjemmet.

Redusert refusjon BEMA

Refusjonsordningen for bosettingstiltak enslige mindreårige flyktninger som trådte i kraft 1.4.2015 er ventet å gi mindreinntekter på kr 559.000 i 2016. Dette er kompensert.

Inndekning av tidligere års merforbruk

Tidligere års merforbruk dekkes med 4,4 mill. kroner i 2016 ved finansiering fra fondsmidler.